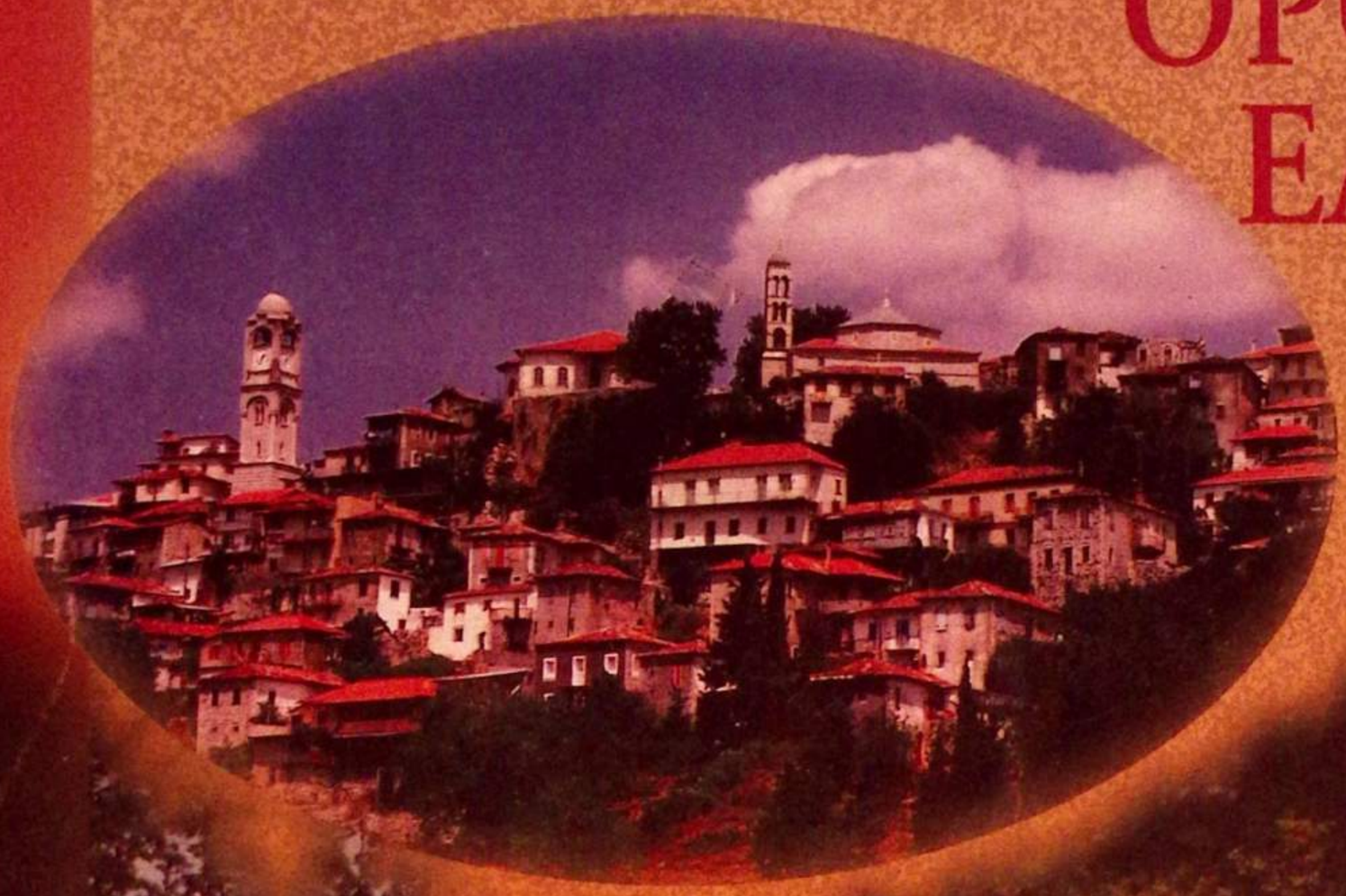
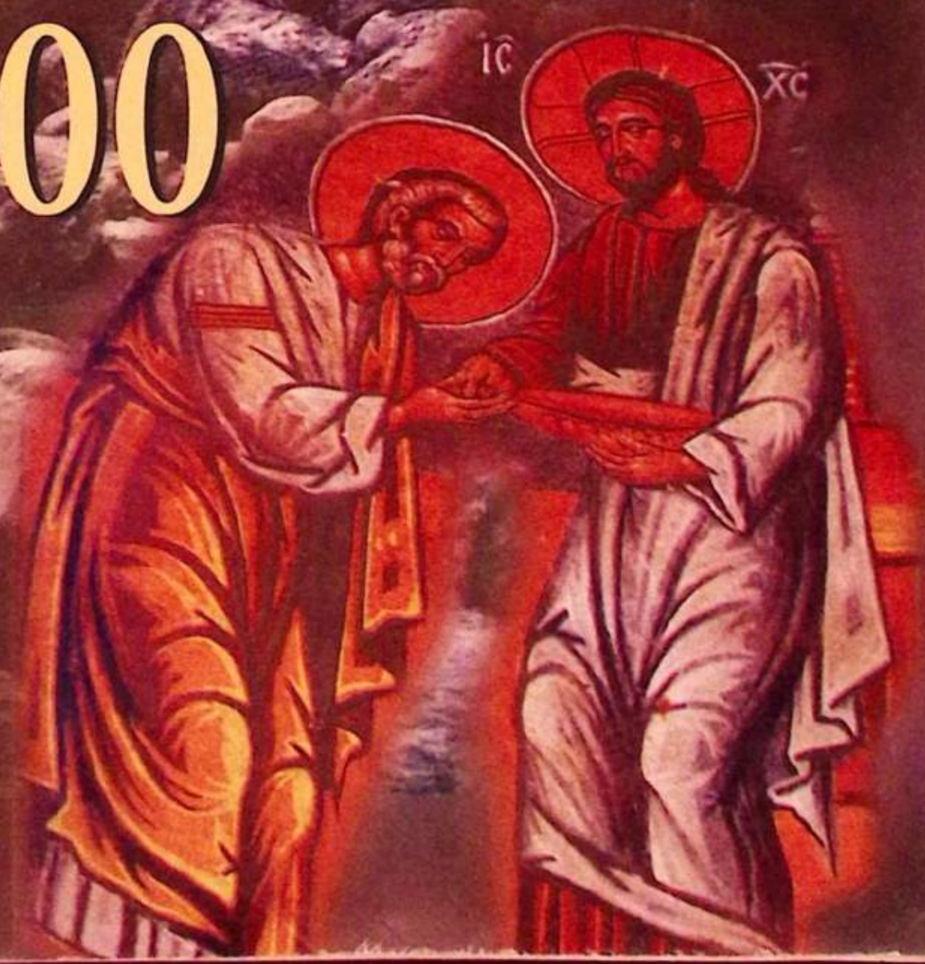
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Δημοτσάνα

1900-2000

Η Δημητσάνα χθες, σήμερα, αύριο

Στο Ημερολόγιο του 2000, η Αδελφότητα Δημητσανιτών παρουσιάζει τα σημαντικότερα γεγόνοτα που συνέβησαν καθ' όλη τη διάρκεια του 20ου αιώνα στη Δημητσάνα.

Την υπερήφανη Δημητσάνα με τις λαμπρές σελίδες ιστορίας.

Τη Δημητσάνα με τους στενούς δρόμους, τα καλντερίμια, τα πέτρινα σπίτια με τους θόλους, τις εκκλησιές, τα χαγιάτια, τα αρχοντικά.

Τη Δημητσάνα, την πόλη των γραμμάτων και του αγώνα για τα ύψιστα ιδανικά.

Τη Δημητσάνα που ήρθε φορτωμένη από τον 19ο αίωνα κουβαλώντας γερά στους ώμους της τον Ελληνισμό, την Ορθοδοξία και την Ελευθερία .

Νοιώθεις έκπληκτος και υπερήφανος μπροστά στην ιστορία της.

Βαρειά κληρονομιά σε χρόνους δίσεκτους.

Όμως μέσα στον 20ο αιώνα ο Δημητσανίτης μένει ορθός. Παλεύει. Οι άγιες αυτές πέτρες γέννησαν πάλι ανθρώπους που αγωνίστηκαν, διέπρεψαν και προσέφεραν στην πατρίδα τους πολλά, παρά πολλά.

Ένας αιώνας γεμάτος προσφορά για τη Δημητσάνα από τα παιδιά της. Πράξεις μεγαλωσύνης, πράξεις αγάπης.

Ο Δημητσανίτης τον 20ο αιώνα δεν δούλεψε μόνο για τον εαυτό του και την οικογένειά του, δούλεψε και για την πατρίδα του.

Η Αδελφότητα Δημητσανιτών αγκαλιάζοντας κάθε Δημητσανίτη απανταχού της γης του ψιθυρίζει στο αυτί: Μην ξεχνάς την πατρίδα σου. Μην ξεχνάς την πόλη που σε γέννησε. Μην ξεχνάς τη γενιά σου. Μην ξεχνάς το κάστρο του πνεύματος και της λευτεριάς απ' όπου ζεις και αναπνέεις.

Ένας αιώνας πέρασε. Η Δημητσάνα επέζησε. Πέρασαν τα δύσκολα. Όλα δείχνουν πως το μέλλον θα είναι φωτεινό. Όταν τα παιδιά της τη θυμούνται, τίποτα δεν υπάρχει που να τη φοβίζει.

Ο ήλιος του 21ου αιώνα ανατέλλει λαμπρός . Ο κόσμος επιστρέφει στη Δημητσάνα. Επιστρέφει στις ρίζες του. Στις αξίες που είναι αξεπέραστες και πάντα ζωντανές.

Η ιστορία της, η παράδοσή της, η ομορφιά της, η φύση που την περιβάλλει, θεριεύει την αγάπη όλων μας και μας κάνει καλύτερους. Γεμάτους ζωή για ό, τι αξίζει πραγματικά, ν' αγωνιστεί κανείς.

Το Διοικητικό Συμβούλιο
της Αδελφότητας Δημητσανιτών

Προέδρος: Γεώργιος Κανδηλώρος
Α΄ Αντιπρόεδρος: Αθανάσιος Γιαννακός
Β΄ Αντιπρόεδρος: Νίκος Γκιώνης
Γενικός Γραμματέας: Παναγιώτης Κουστένης
Ταμίας: Κωνσταντίνος Σταθόπουλος
Υπευθ. Εκδ. «Δημητσάνα»: Βασίλειος Σκολαρίκος
Μέλη: Εύη Μαλλούχου
Μπέκυ Νακοπούλου
Βασιλική Παπαδοπούλου
Χρύσανθος Γκλαβάς
Θεόδωρος Κουστένης
Φίλιππος Σωτηρόπουλος

Επιμέλεια Ημερολογίου: Εύη Μαλλούχου, Νίκος Γκιώνης, Φίλιππος Σωτηρόπουλος
Φωτογραφικό υλικό: Από το αρχείο του Μιχαλάκη Παναγόπουλου και του Νίκου Γκιώνη

Η Δημητσάνα μπροστά στον 21ο αιώνα

Η Δημητσάνα χρειάζεται πολλά για ν' αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του επόμενου αιώνα. Κατά κύριο λόγο όμως χρειάζεται ένα όραμα. Όσο και αν οι λέξεις έχουν φθαρεί, τα οράματα διατηρούν τη σημασία τους. Επενεργούν σαν κινητήρια δύναμη, πρώτον, για τους κατοίκους της που επενδύουν στον τόπο τους σχέδια ζωής, και δεύτερον, για όσους καταγόμαστε ή έχουμε συνδεθεί με τη Δημητσάνα. Ένα όραμα σφυρηλατεί σταθερότερους δεσμούς με τον τόπο.

Αλλά οράματα δεν σχεδιάζονται από το μηδέν, δεν νοούνται δηλαδή χωρίς αναφορές στο παρελθόν, στην ιστορία και την κληρονομιά της πόλης (ή μιας χώρας).

Το παρελθόν της Δημητσάνας άφησε βαρειά πολιτιστική κληρονομιά μέσα σε μια φύση, την οποία δεν πρόλαβε να καταστρέψει ο νεοπλουτισμός, η κακογουστιά και η έλλειψη μνήμης όπως συνέβη σε άλλες περιοχές και πάλαι πότε όμορφες πόλεις της Ελλάδας. Η Δημητσάνα υπενθυμίζω, ήταν ένα σημαντικό "εμπορείο" της πελοποννησιακής ενδοχώρας του 18ου αίωνα, πνευματικό (Κρυφό Σχολειό της Παλαιάς Μονής Φιλοσόφου, Ελληνική Σχολή Δημητσάνης) και βιοτεχνικό κέντρο ("μπαρουτόμυλοι"). Σήμερα **αποτελεί ένα μοναδικό σύμπλεγμα ιστορίας (υπαίθριο μουσείο υδροκίνησης), παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και πολεοδομίας, μικρής κλίμακας νέων δραστηριοτήτων (π.χ. ξενώνων), και άθικτης φυσικής ομορφιάς.** Πρόκειται για μια εντυπωσιακή κληρονομιά αιώνων.

Αυτό είναι, για να προσφύγω στη γλώσσα της επιστήμης, το συγκριτικό της πλεονέκτημα στον σημερινό κόσμο του ανταγωνισμού.

Σημασία έχει να καταλάβουμε τη μοναδικότητα και να την κάνουμε θεμέλιο για το μέλλον, συστατικό στοιχείο του οράματος για τον επόμενο αιώνα.

Οι εξελίξεις των τελευταίων ετών δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για ανάπτυξη.

Π.χ. ο νέος οδικός αυτοκινητόδρομος Κορίνθου - Τριπόλεως έφερε τη Δημητσάνα κοντά στην υπερτροφική Αθήνα. Πιθανόν, το νέο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, αν δεν κατακερματιστεί σε μικρομονάδες και αν εγκατασταθεί στην Τρίπολη, θα δώσει νέα αναπτυξιακή ώθηση στη Γορτυνία. Όλα αυτά, μαζί με άλλα μικρότερης κλίμακας έργα που γίνονται (αναπλάσεις, ανάδειξη ιστορικών μνημείων κ.λ.π) μπορούν να ανατρέψουν τις τάσεις του παρελθόντος και να μεταβάλλουν τη Γορτυνία και τη Δημητσάνα σ' ένα αναπτυσσόμενο τόπο και, όπως σκεφτόταν ο Γιώργος Μαλλούχος, πνευματικό κέντρο, τόπο συνάντησης ελλήνων και ξένων που ανησυχούν, ερευνούν, σκέπτονται και επικοινωνούν.

Αλλά πρέπει να τονίσουμε, ότι **η Δημητσάνα και η περιοχή της απειλείται από ένα κίβδηλο και καταστροφικό "εκσυγχρονισμό"**. Μόλις πρόσφατα αποκαλύφθηκε το σχέδιο για την "αξιοποίηση" του Λουσίου με την κατασκευή υδροπλεκτρικών φραγμάτων. Αυτό θάταν ένα πλήγμα που ευτυχώς απετράπη και ελπίζω οριστικά.

Η καταστροφή των φυσικών-ιστορικών πλεονεκτημάτων μπορεί όμως να επέλθει με μικρές επεμβάσεις π.χ. κακόγουστες κατασκευές, αυθαίρετο σχεδιασμό κτιρίων και αδιαφορία για το φυσικό περιβάλλον.

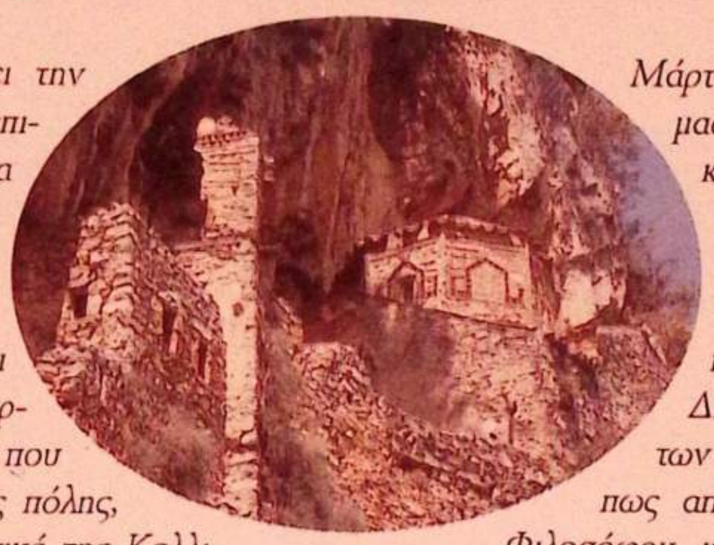
Αν δεν προσέξουν κύριως αυτοί που είναι θεματοφύλακες της κληρονομιάς, οι κάτοικοι της Δημητσάνας, οι ευκαιρίες που δίνει η εξέλιξη θα γίνουν κίνδυνοι.

Το όραμα για τον 21ο αιώνα συνίσταται στο να μη μετατραπεί η Δημητσάνα σε μια συνηθισμένη κοινότητα, με τσιμεντένιες ασχήμιες, χωρίς ψυχή. Ο σκοπός είναι να γίνει μια ζωντανή, αναπτυσσόμενη πόλη και να διατηρήσει τη μοναδική της γοητεία. Μόνο με τον τρόπο αυτό η ανάπτυξη δεν θα αποδειχθεί παροδικό φαινόμενο και θα δημιουργηθούν νέες και μόνιμες ευκαιρίες για επιχειρηματικότητα και απασχόληση εκεί.

Σε ένα τέτοιο όραμα οι κάτοικοι της Δημητσάνας θα μας βρούν συμπαραστάτες.

Πάνος Β.Καζάκος
Καθηγητής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
Διευθυντής μεταπτυχιακών Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σπουδών

Δημητσάνα:
Ελληνισμός, Ορθοδοξία, Ελευθερία

Ο ποιος φυλλομετρήσει την ιστορία της Ελλάδος ή επισκεφθεί την Αρκαδία θα συναντήσει κάπου κοντά στο γεωγραφικό κέντρο της Πελοποννήσου τη Δημητσάνα : ορόσημο εθνικό και θρησκευτικό. Σαν το μάτι χορτάσει την ομορφιά της θέας που προσφέρει η τοποθεσία της πόλης, περπατώντας προς τον εξοχικό της Καλλιθέας, ξανοίγεται μπροστά του ένας ορίζοντας που φτάνει ως τον Ταΰγετο. Το πρώτο εντυπωσιακό γεγονός που κράτησα στη μνήμη μου, τότε που παιδί ακόμα οι γονείς μου επέστρεψαν απο την Αμερική οικογενειακώς στη γενετειρά τους, ήταν ο εορτασμός της Εκατονταετηρίδας της επανάστασης του 1821 στη Δημητσάνα. Εκεί στο χώρο της Καλλιθέας, κάτω από το Γυμνάσιο, υπό τους ήχους της Φιλαρμονικής Τριπόλεως και του ενθουσιασμού της συρροής των κατοίκων της περιοχής, οι χορευτές, ντυμένοι στην εθνική ενδυμασία, ετοιμάστηκαν για το χορό. Η Φιλαρμονική άρχισε το «Κάτω στου Βάλτου τα χωριά», μα ο μπροστινός χορευτής, υψώνοντας επιβλητικά το δεξί του χέρι επέβαλε σιωπή, είπε: «Θα ειπώ δικό μου τραγούδι!». Κι έσυρε το χορό με όλη τη λεβεντιά του τραγουδώντας «Γλυκοχαράζει η χαραυγή και λάμπει ο ουρανός κι η γη...». Στίχοι και σύνθεση δική του. Ήταν ο περίφημος δάσκαλος, ο Φόρτος, ή Γιάννης Ρηγόπουλος, γόνος παλιάς φάρας αγωνιστών. Λίγα χρόνια αργότερα έμελλε να συνδεθώ με τη Δημητσάνα αδιάρρηκτα και βαθύτατα. Για έξι χρόνια μαθήτευσα στα θράνια του Γυμνασίου της Δημητσάνας. Η περίοδος 1933-1939, τα γυμνασιακά μου χρόνια, σημάδεψαν τη ζωή μου. Και εξηγούμαι: η Δημητσάνα μου χάρισε ένα τρισδιάστατο κόσμο πολύτιμο εφόδιο βίου, που το συνοψίζουν τρεις λέξεις : Ελευθερία, Ορθοδοξία, Ελληνισμός.

Γυρίζει πάλι ο νους στη περίτρανη προσφορά των τέκνων της Δημητσάνας στην ανάπτυξη και διαφύλαξη της Ορθοδοξίας και των ιερών χώρων που στήριξαν την πίστη του Χριστού στην Πελοπόννησο πριν από χίλια χρόνια, από τότε που πρωτοιδρύθη η Μονή του Φιλοσόφου.Περιφανή ονόματα ιερωμένων που έφτασαν στα υψηλότερα αξιώματα της εκκλησιάς, το ένα κατόπιν του άλλου, έρχονται να αγιάσουν την ώρα του δειλινού σαν στέκεται ευλαβικά ο επισκέπτης μπροστά στους ανδριάντες του Γρηγορίου του Ε΄ και του Παλαιών Πατρών Γερμανού.

Μάρτυρες και εθνάρχες, προετοιμασμένοι για την τρανή θυσία και ταγοί στο έθνος. Αναπλάθει κανείς τους θρύλους και τις παραδόσεις μαζί με τα έργα και τα κατορθώματα, πως παλιά πολύ παλιά η Δημητσάνα έγινε φυτώριο των γραμμάτων και της παιδείας, πως από το σχολείο της Μονής Φιλοσόφου και των άλλων ιδρυμάτων, μαθήτευσαν μελλοντικοί φωτισμένοι δάσκαλοι, γενναιόδωροι ευεργέτες, θεόπνευστοι ιεράρχες.

Και σαν περιδιαβάζει ο επισκέπτης τους δρόμους της Δημητσάνας δεν μπορεί παρά να προσέξει με ευλάβεια τους περικαλλείς ναούς, τα αρχοντικά σπίτια, την περίφημη βιβλιοθήκη, το παληό Σχολαρχείο, στα θρανία του οποίου κάθησαν οι πατεράδες μας να δεχθούν τα νάματα της παιδείας πριν πάρουν το δρόμο της βιοπάλης. Καθημερινά, κάτω απ' το Γυμνάσιο, μετά απ' τα μαθήματα κάναμε τον περίπατο να χαρούμε τη θέα της νότιας βουνοπλαγιάς. Ξεχνιόμαστε να κοιτάζουμε τον Αγιάννη και να φανταζόμαστε χρόνια πρωϊκά και δοξασμένα, τότε που οι μπαρουτόμυλοι δουλεύαν νύχτα-μέρα για να βροντήξουν τα καρυοφύλλια των αγωνιστών. Κι όταν κάθε 25η Μαρτίου, εμείς, ντυμένοι φουστανελοφόροι, κάναμε παρέλαση φτερούγιζε η φαντασία μας και πήγαινε στα λημέρια των κλεφτών καρτερώντας την ανάσταση του Γένους. Γινόμαστε ένα με τους ήρωες του 1821, συμπολεμιστές στο πλαϊ του Κολοκοτρώνη και του Νικηταρά του Πλαπούτα και του Παπαφλέσσα, ιδίως την ώρα που ο Γυμνασιάρχης μας ο Γ. Καρβελάς εκφωνούσε τον πανηγυρικό της ημέρας. Χίλιες εικόνες, χίλιοι παλμοί, χίλιες δόξες. Τις ξανάζησα και τις ξαναζώ διαβάζοντας τα ιστορικά συγγράματα του Τάκη Κανδηλώρου, του Καρβελά, Τάσου Γριτσόπουλου και Καρδάση .

Η Δημητσάνα δεν είναι απλώς αξιοσημείωτη διαδρομή μέσα από τα φύλλα της ιστορίας. Έγινε και μένει τρισδιάστατος κόσμος στο κόσμο του γένους, κομμάτι ατόφιο της Ελευθερίας, της Ορθοδοξίας, του Ελληνισμού.

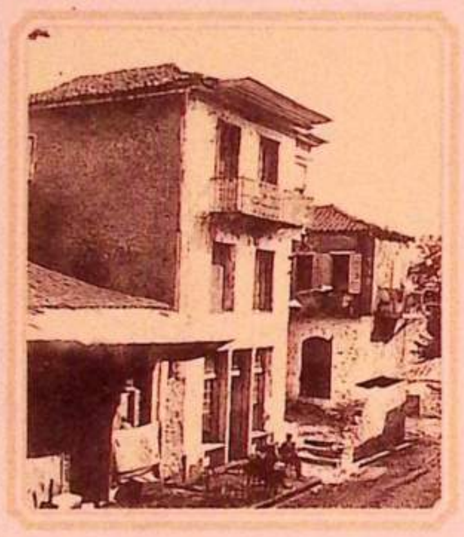
Ιωάννης Π. Αντωνόπουλος

Καθηγητής Φιλοσοφίας και Ελληνικού Πολιτισμού
Πανεπιστημίου της Νοτίου Φλόριδας
Αντεπιστέλλον Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών
Επίτιμος Διδάκτωρ Φιλοσοφίας
του Πανεπιστήμιου Αθηνών

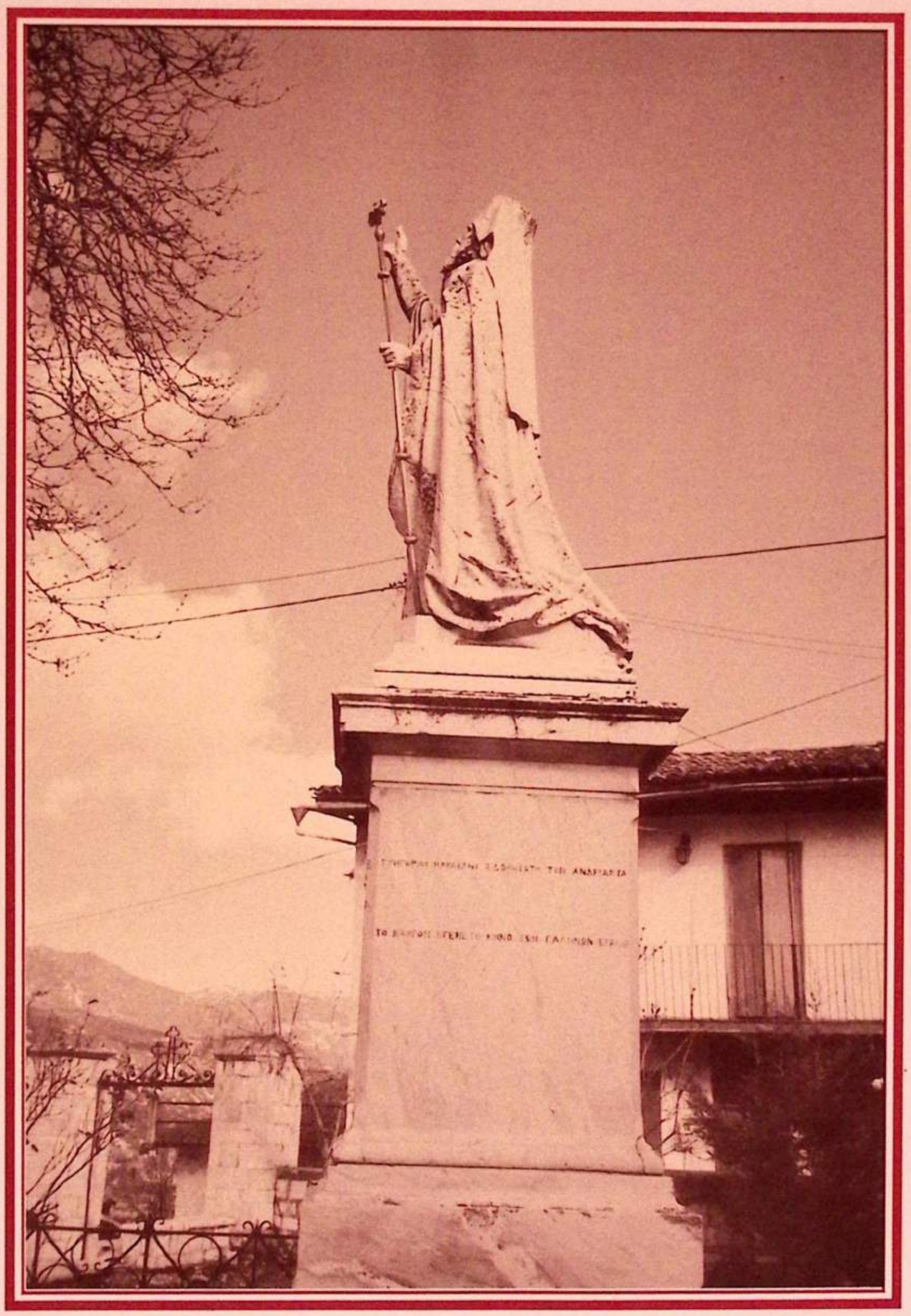
Ιανουάριος

2000

Δημπτσάνα 1900 - 1910

- *Εγκαθίσταται στη Δημπτσάνα ο ανδριάντας του Γρηγορίου Ε΄ (Δωρεά του Δημάρχου της Οδησσού Γρηγόρη Μαρασλή 1900) .*
- *Ενθρόνιση Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιωάννη Μαρτίνου (1901).*
- *Ιδρύεται στη Ν.Υόρκη της Αμερικής "Αλληλοβοηθητικός Σύνδεσμος Δημπτσανιτών Γρηγόριος Ε΄".*
- *Κτίζεται ο πρώτος φούρνος στη Δημπτσάνα από τον Χρήστο Μπούσιο.*
- *Κατασκευάζεται ο κεντρικός δημόσιος δρόμος (επί Κυβερνήσεως Δεληγιάννη).*
- *Το 1903 τριάντα Δημπτσανιτόπουλα φοιτούν στο μοναδικό πανεπιστήμιο της Ελλάδας στην Αθήνα.*
- *Το 1903 η Δημπτσάνα αριθμεί 2300 κατοίκους.*
- *Τη δεκαετία αυτή αρχίζει η μετανάστευση πολλών Δημπτσανιτών στην Αμερική.*
- *Επίσκεψη στη Δημπτσάνα του Αγ. Νεκταρίου (1904).*
- *Ο Δημπτσανίτης Διαμαντής Κάντζιας κατακτά στους πρώτους διεθνείς ολυμπιακούς αγώνες το πρωτάθλημα δρόμου στο τέλος του 19ου αιώνα.*

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
												1	2
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31													

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Φεβρουάριος

2000

Δημητσάνα 1911 - 1920

• Ιδρύεται ο Σύνδεσμος Φιλοπροόδων Δημητσάνης Παλαιών Πατρών Γερμανός" (1911).

• Η Δημητσάνα γίνεται για πρώτη φορά Δήμος (συμπεριλαμβανομένων και των οικισμών Παλαιοχωρίου και Καρκαλούς 1912) .

• Ιδρύεται κληροδότημα Όθωνος και Αθηνάς Στασινοπούλου (1914).

• Κτίζεται το πρώτο τμήμα της πλατείας Καλλιθέας.

• Ανοίγει το πρώτο καφενείο και ρακοπωλείο Ι. και Ν. Παρασκευόπουλου (1919).

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29												

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

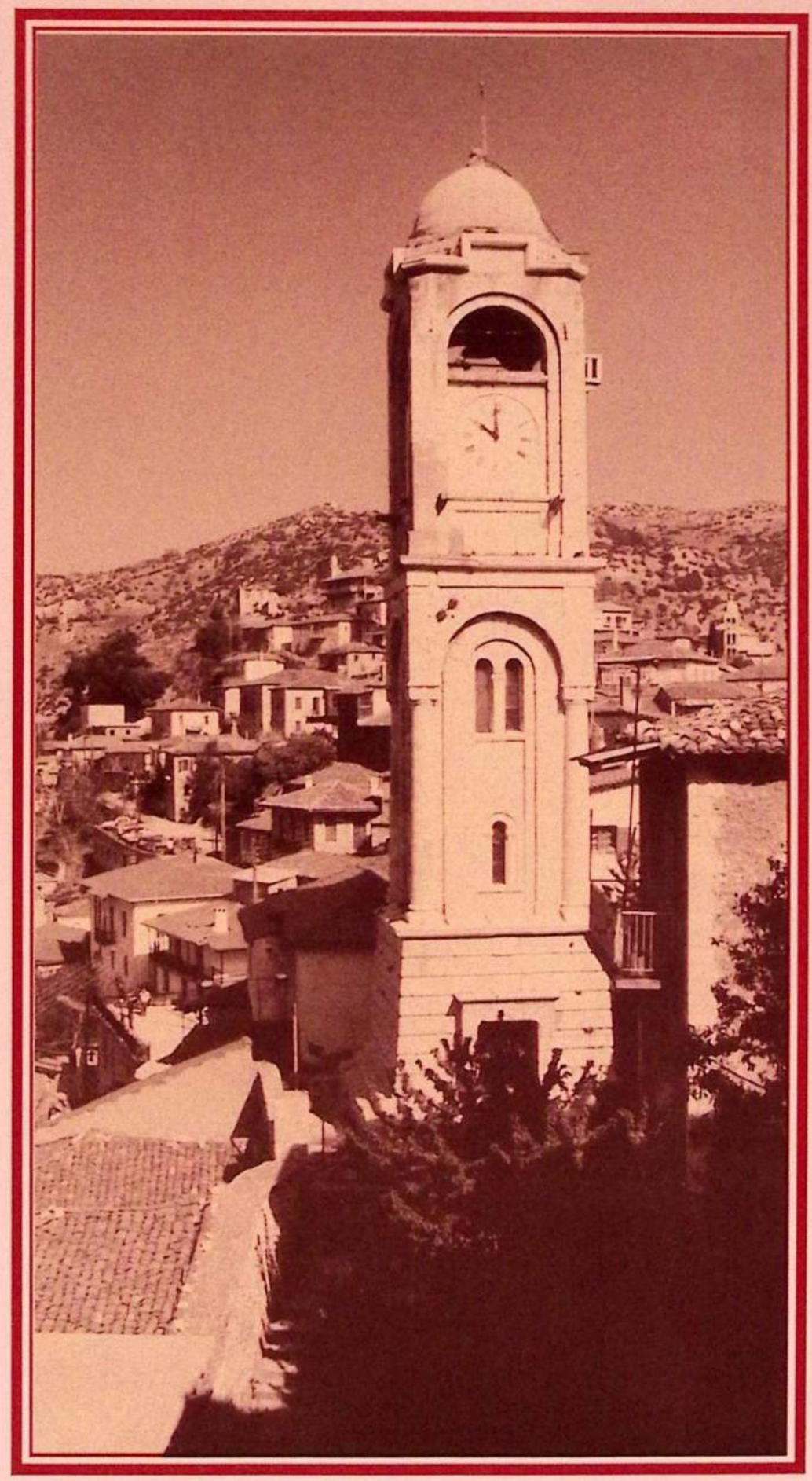
Μάρτιος

2000

Δημητσάνα 1921 - 1930

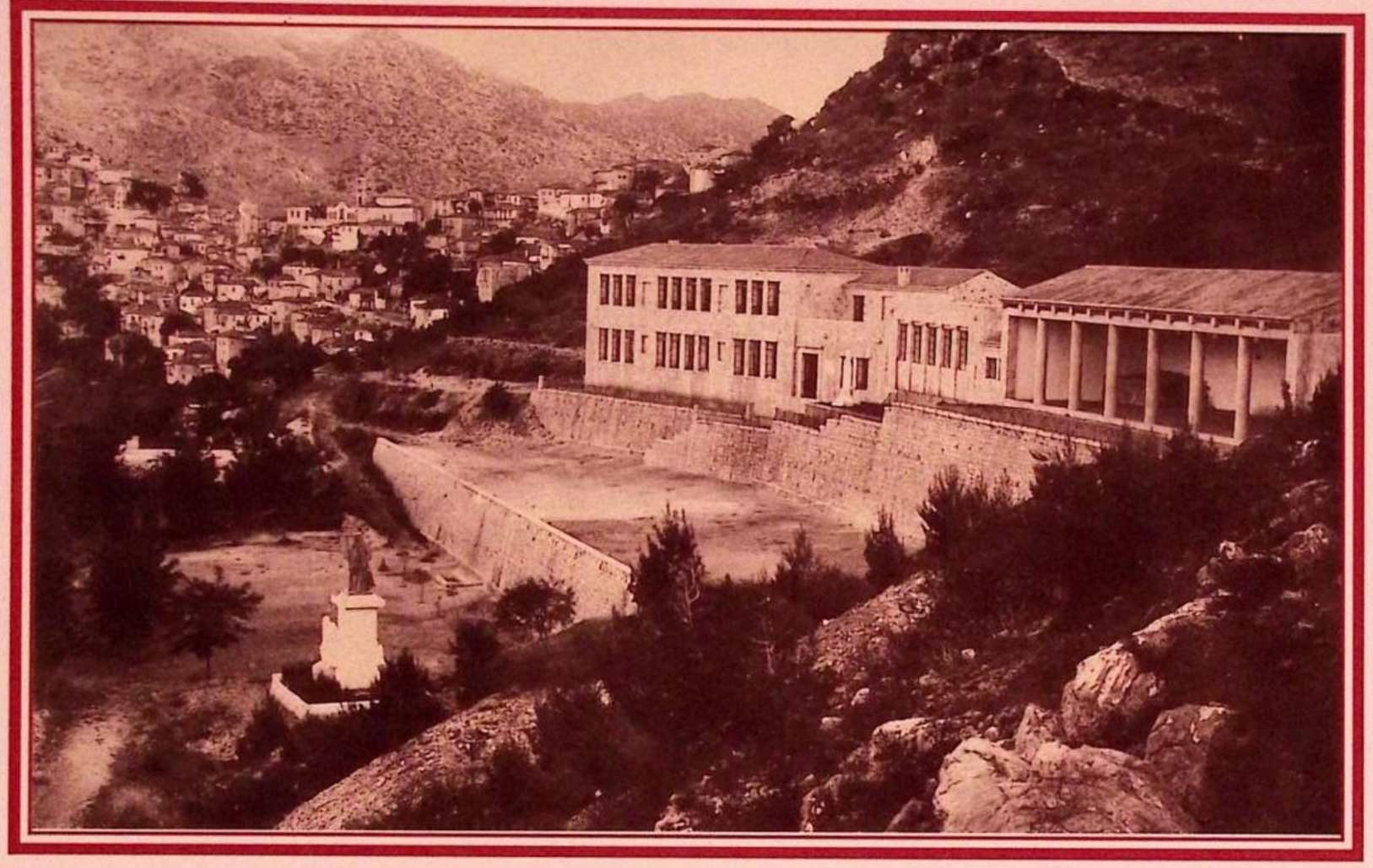
- *Ιδρύεται Πατριωτικός Σύνδεσμος στον Πειραιά (1921).*
- *Φτάνει το πρώτο αυτοκίνητο στη Δημητσάνα (το ονομά του: Μαύρος Γάτος 1923).*
- *Ανοίγει ζαχαροπλαστείο, εργαστήριο εμφιάλωσης αναψυκτικών και φωτογραφείον Μιχαλάκη Παναγόπουλου (1923).*
- *Ενθρόνιση Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Πολύκαρπου Συνοδινού (1923).*
- *Ανέργεση ιερού ναού Αγ. Ευθυμίου και Γρηγορίου Ε΄ (δαπάνες των κληροδοτημάτων Μακρή -Παπούλια και συνεισφοράς Δημητσανιτών 1924).*
- *Ταξινόμηση Βιβλιοθήκης Δημητσάνας από τον καθηγητή Πελεκίδη (1924 - 1926).*
- *Ίδρυση Εμποροεπαγγελματικού Συλλόγου " Ο Νικόλαος Μακρής" (1925).*
- *Θεμελίωση Ωρολογοστασίου (δωρεά του Συνδέσμου Δημητσανιτών Νέας Υόρκης 1928)*
- *Η Δημητσάνα συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των πόλεων της Ελλάδας που θα εορτάσουν την χιλιετηρίδα για την Εθνική Παλιγγενεσία. Στα πλαίσια του εορτασμού, στήνεται στη Δημητσάνα το άγαλμα του Παλαιών Πατρών Γερμανού στην Καλλιθέα (από πανελλήνιο έρανο). Επίσης γίνεται η μεταφορά των οστών του από την Πάτρα και τοποθετούνται στο χώρο της βιβλιοθήκης (1930).*
- *Θεμελίωση Γυμνασίου Δημητσάνας (δαπάνες κληροδοτημάτων " Μακρή - Παπούλια" και κράτους).*
- *Ίδρυση Συλλόγου Πολυτέκνων (1930).*
- *Ίδρυση Αδελφότητας Δημητσανιτών Γρηγόριος Ε΄ με πρόεδρο τον Ανδρέα Πάσχα και 8μελές συμβούλιο (1930).*
- *Οργανώνονται οι Παγγορτυνιακοί αθλητικοί αγώνες (1930).*
- *Ενοποίηση κτιρίων Δημοτικού Σχολείου και Βιβλιοθήκης.*
- *Διάλυση Μονής Αιμυαλών, γίνεται μετόχι της Μονής Προδρόμου.*
- *Ιδρύεται από το Σύλλογο Φιλοπρόοδων Ταπητουργείο στο καφενείο Μπαλάνου.*

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31									

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Απρίλιος

2000

Δημητσάνα 1931 - 1940

• Ιδρύεται το Κληροδότημα Χαριλάου Πουρναρά - Αδελφάτο (1931).

• Εορτασμός για τη χιλιετία της Δημητσάνας ως πόλεως των γραμμάτων με πρωτοβουλία της Βυζαντινής Εταιρείας Αθηνών (1933).

• Εορτάζεται η εκατονταετηρίδα από την ανοικοδόμηση του Μητροπολιτικού Ναού της Αγ. Κυριακής (1934).

•Ενθρόνιση Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Προκόπιου Τζαβάρα (1934).

• Ιδρύεται το Κοινωφελές Ταμείο (1935).

• Επίσκεψη του πρωθυπουργού Ιωάννου Μεταξά (1937).

• Δωρίζεται η σέλλα του αλόγου του Παπαφλέσσα στο Μουσείο Δημητσάνας από τους υιούς Γεωργίου Ν. Παπαδημητρακόπουλου (1937).

• Κατασκευάζεται η κεντρική πλατεία.

• Αρχίζει η λειτουργία Εργοστασίου Ηλεκτροφωτισμού (1938).

• Ολοκληρώνεται η κατασκευή του Γυμνασίου στην Καλλιθέα.

• Δημιουργείται η Μουσική Σχολή και συγκροτείται Μουσικό Σύνολο (1939).

• Δενδροφυτεύεται ο χώρος της περιοχής Καλλιθέας από τη μαθητιώσα νεολαία.

• Η Αρχαιολογική Υπηρεσία θέτει υπό τη προστασία της ως διατηρητέα μνημεία τη Μονή Φιλοσόφου, το πατρικό του εθνομάρτυρα Μητροπολίτου Λακεδαιμονίας Ανανία (το σημερινό αρχοντικό Αντωνόπουλου) και του Παλαιών Πατρών Γερμανού.

• Δημιουργείται το Μνημείο των Πεσόντων.

• Χρυσό βραβείο μετ' επαίνου από τη Ζ' Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης στον Πυριδιτοποιό Χαρίλαο Β. Χαραλαμπόπουλο.

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
												1	2
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Μάιος

2000

Δημητσάνα 1941 - 1950

- *Σύσταση Επαρχείου Γορτυνίας στη Δημητσάνα (1943).*
- *Εκτέλεση 11 Δημητσανιτών (1944).*
- *Επανιδρύθηκε η Αδελφότητα Δημητσανιτών Γρηγόριος ο Ε΄. Πρώτος Προέδρος: Σωτήριος Παρασκευόπουλος - 9μελές συμβούλιο (1945).*
- *Ενθρόνιση Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Γερμανού Χατζηαναστάση (1945).*
- *Δημιουργείται Μοδιστρική Σχολή (1940) και Σχολή Κεντημάτων (1946).*
- *Ιδρύεται υποκατάστημα Αγροτικής Τράπεζας (1947).*
- *Μάχη της Δημητσάνας (1948).*
- *Επέκταση της Πλατείας Ταχυδρομείου (1949).*
- *Ο Βασιλιάς Παύλος επισκέπτεται τη Δημητσάνα.*
- *Ιδρύεται Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Δημητσάνας.*

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31											

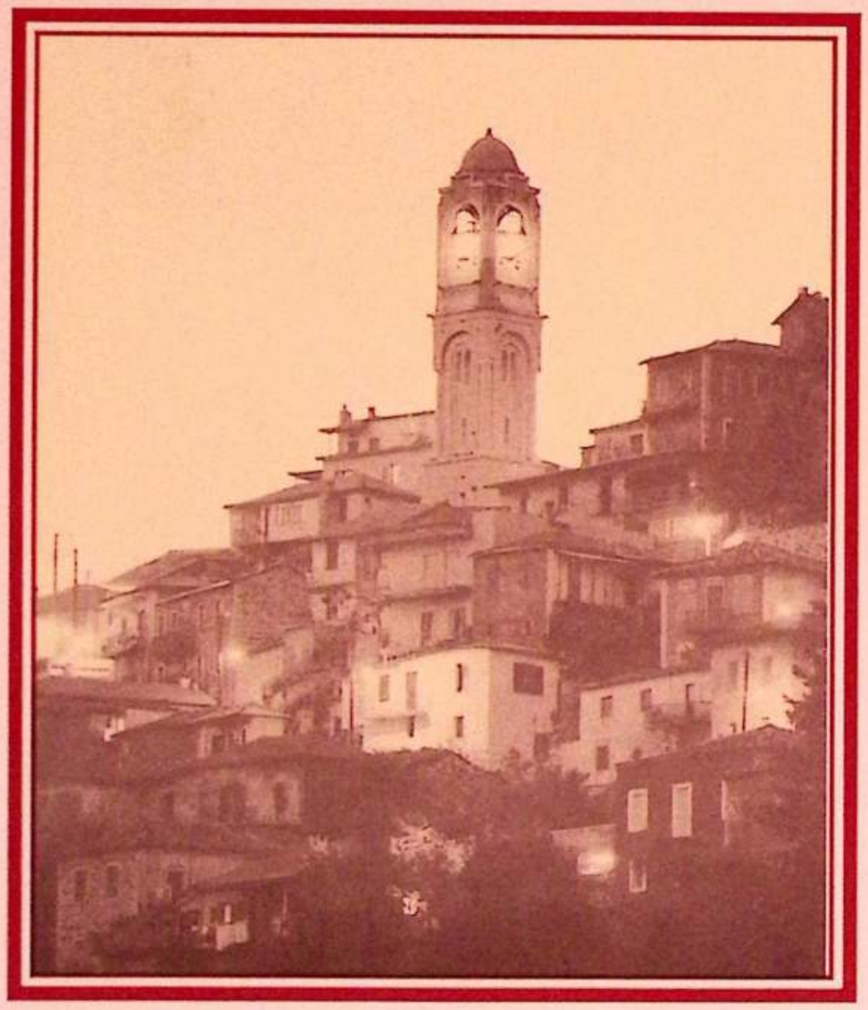
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Τούνιος

2000

Δημητσάνα 1951 - 1960

- *Αρχίζει η λειτουργία του Υγειονομικού Σταθμού (κληροδότημα Χαρίλαου Πουρναρά - Αδελφάτο 1953).*
- *Εκλέγεται βουλευτής Αρκαδίας ο Δημητσανίτης Ιωάννης Τσούρνος (1952- 1956).*
- *Ενθρόνιση Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ευσταθίου Ευσταθόπουλου (1955).*
- *Εκλέγεται Αρχιεπίσκοπος Αθηνών ο Δημητσανίτης Θεόκλητος Παναγιωτόπουλος (1957).*
- *Ιδρύεται η βιοτεχνία γλυκών "Λούσιος" (1957).*
- *Ηλεκτροδότηση της Δημητσάνας από τη ΔΕΗ (1958).*
- *Αγορά 60 στρεμμάτων αγρού στο Ψηλό Κοτρώνι από τη Σχολική Εφορία του Γυμνασίου (1958).*
- *Μετανάστευση πολλών Δημητσανιτών στην Αυστραλία.*
- *Ο Σύλλογος Φιλοπροόδων επαναλειτουργεί το ταπητουργείο.*
- *Κυκλοφορεί περιοδικά από την Αδελφότητα το Δελτίο Ενημέρωσης Δημητσανιτών.*
- *Τη δεκαετία αυτή η Δημητσάνα, γνωρίζει όπως οι περισσότερες ορεινές περιοχές της Ελλάδας, μια παρακμή από την εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση που της στερεί ένα μέγαλο μέρος των κατοίκων της.*

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30									

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Ιούλιος

2000

Δημητσάνα 1961 - 1970

- *Εγκαινιάζεται το τουριστικό περίπτερο Καλλιθέας (δαπάνη Ιωάννου Τσούρνου 1962).*
- *Οικοδόμηση του νέου καταστήματος της Εθνικής Τραπέζης (1965).*
- *Θεμελιώνεται το ξενοδοχείο της Δημητσάνας. (Δαπάνη Αδελφότητας Δημητσανιτών 1968).*
- *Ενθρόνιση Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Θεόφιλου Καναβού (1970).*
- *Τσιμεντόστρωση δρόμων και καλντερίμια (δαπάνες του κράτους και Τομ Πάππας).*
- *Εκτέλεση αρδευτικών έργων.*
- *Η Μονή Αιμυαλών γίνεται γυναικεία.*
- *Ίδρυση Μαθητικής Εστίας από το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας.*

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
												1	2
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31													

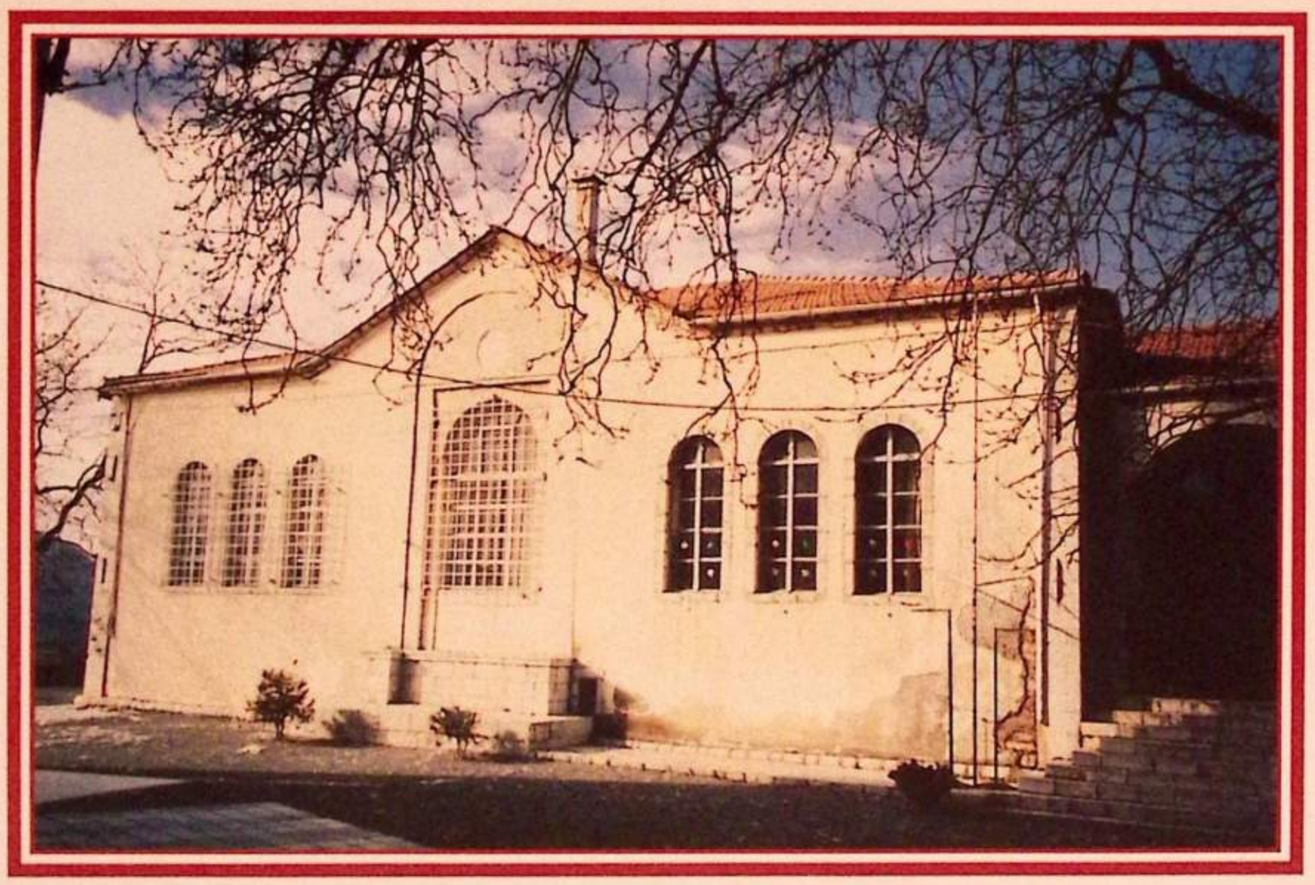
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Αύγουστος

2000

Δημητσάνα 1971 - 1980

• Έκθεση στην Αθήνα με θέμα: " Η συμβολή της Δημητσάνας στο Εικοσιένα" ("Παρνασσός" 1974).

• Η Δημητσάνα ανακηρύσσεται από το Υπουργείο Πολιτισμού διατηρητέα πόλη.

• Εκδίδεται η εφημερίδα της Αδελφότητας Δημητσανιτών Αθηνών με τίτλο: "Δημητσάνα" (1975).

• Συνεχίζονται οι εργασίες για την αποπεράτωση του ξενοδοχείου με δαπάνες της Αδελφότητας, των κληροδοτημάτων Μακρή-Παπούλια, του ΕΟΤ και του Γεωργίου Πετρόπουλου.

• Ανακαίνιση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης της πόλης (δαπάνες κληροδοτημάτων Μακρή - Παπούλια 1976-1977).

• Απονέμεται από την Ακαδημία Αθηνών στη Βιβλιοθήκη της Σχολής Δημητσάνης χρυσό μετάλλιο για τη μεγάλη προσφορά της στο Έθνος (1977).

• Έναρξη λειτουργίας του ξενοδοχείου Δημητσάνας.

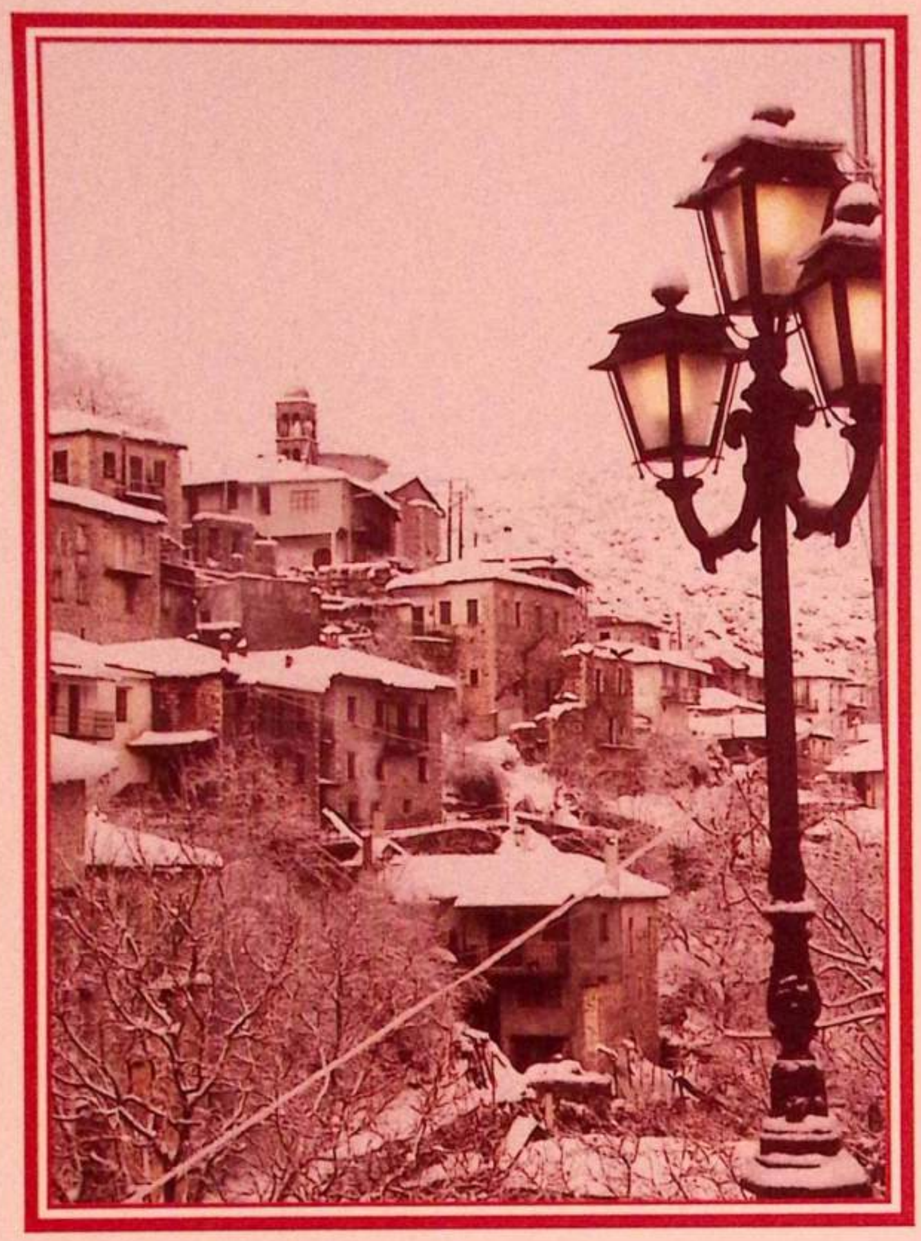
• Έναρξη εργασιών δημοσίου δρόμου προς το Παλαιοχώρι και τη Μονή Φιλοσόφου μέσω Μονόπορης (δαπάνη Τομ Πάππας).

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31										

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Σεπτέμβριος

2000

Δημητσάνα 1981 - 1990

• Ιδρύεται Αθλητική Ένωση Δημητσάνας (1981).

• Οι ναοί του Αγίου Βασιλείου και Αγίου Χαραλάμπους χαρακτηρίζονται ιστορικά μνημεία (1981).

• Από την Αδελφότητα Δημητσανιτών Αθηνών ξεκινάει ο θεσμός της επίσκεψης ιατρών στη Δημητσάνα (1984).

• Αρχίζει η έκδοση του Ημερολογίου της Αδελφότητας Δημητσανιτών Αθηνών (1985).

• Ανάπλαση δρόμου προς Καλλιθέα (δαπάνη Αδελφότητας Δημητσανιτών 1985).

• Εγκαίνια Γηπέδου (1985).

• Το κεφαλάρι του Αγ. Γιάννη αναπλάθεται (δαπάνες Τομ Πάππας και Αδελφότητας).

• Δωρεά του αρχοντικού Ξενιού στην Αδελφότητα Δημητσανιτών Αθηνών από τον Πολύξενο Παλαμήδη (1986) και παραχώρησή του, για 15 χρόνια, στον Ε.Ο.Τ. για τη δημιουργία ξενώνα (1988).

• Εξωραϊσμός της πόλης με φανοστάτες (Κοινότητα Δημητσάνας 1988).

• Εγκαίνια Κέντρου Υγείας της Δημητσάνας (1988).

• Κατασκευή χώρου στάθμευσης (δαπάνες Κοινότητας και αδελφών Κωνσταντίνου και Γεωργίου Πετρόπουλου).

Δ	Τ	Τ	Τ	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
											1	2	3
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»

ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Οκτώβριος

2000

Δημητσάνα 1991 - 2000

- *Νέο κτίριο του ΟΤΕ στη Δημητσάνα (1991).*
- *Επίσκεψη Αρχιεπισκόπου Νοτίου και Βορείου Αμερικής Ιακώβου (1991).*
- *Επίσκεψη προέδρου Κυπριακής Δημοκρατίας Γεωργίου Βασιλείου (1991).*
- *Δωρεά της Σταυρούλας Τούλα για κατασκευή Γηροκομείου (1991)*
- *Δωρεά κτηματικής περιουσίας του Σπύρου Παναγιωτόπουλου στην Αδελφότητα (1992).*
- *Γίνεται η Δημητσάνα τιμητικά Δήμος με πρώτο Δήμαρχο τον Σπύρο Μαλεβίτη (1992).*
- *Απόκτηση Στέγης της Αδελφότητας Δημητσανιτών στην Αθήνα, δωρεά από τον Τάκη Κουστένη (1993).*
- *Εξωραϊσμός εισόδου Δημητσάνας (δαπάνη Αδελφότητας Δημητσανιτών, 1993).*
- *Βραβεύσεις από την Αδελφότητα των επιτυχόντων στις ανώτερες και ανώτατες σχολές, Δημητσανιτών σπουδαστών (1995).*
- *Εγκαίνια Μουσείου Υδροκίνησης (χρηματοδότηση από το Πολιτιστικό Ίδρυμα της ΕΤΒΑ και της Γενικής Περιφέρειας Πελοποννήσου. Με τη φροντίδα της Μητροπόλεως Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, της Αδελφότητας Δημητσανιτών και του Δήμου, 1997).*
- *Αναστηλώνεται η ιερά Μονή Φιλοσόφου (δαπάνες Ευρωπαϊκής Ένωσης και Γενικής Περιφέρειας Πελοποννήσου, 1997).*
- *Έκδοση Τουριστικού Οδηγού Δημητσάνας απο την Αδελφότητα Δημητσανιτών.*
- *Αδελφοποίηση Δήμου Αθηναίων και Δημητσάνας επί δημαρχίας Δημήτρη Αβραμόπουλου - Σπύρου Μαλεβίτη (1998).*
- *Εγκαίνια Εκκλησιαστικού Μουσείου στο σπίτι του Γρηγορίου Ε΄ (δαπάνες Παναγιώτη Αγγελόπουλου και συνεισφοράς Δημητσανιτών), με τη φροντίδα της Μητροπόλεως Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως.*
- *Η Δημητσάνα μπαίνει στο σχέδιο Καποδίστρια και διοικητικά πηγαίνει των κοινοτήτων και οικισμών: Βλόγγου, Ζάτουνας, Ζυγοβιστίου, Καρκαλού, Μάρκου, Μελισσόπετρας, Ράδου, Ριζοσπηλιάς, Παλαιοχωρίου, Παναγιάς.*
- *Διάνοιξη δρόμων και ανάπλαση αυτών με λιθόστρωση, Δήμος Δημητσάνας.*
- *Νέα υδροδότηση της πόλης, Δήμος Δημητσάνας (δαπάνη κληροδοτημάτων Μακρή - Παπούλια, 1999).*
- *Επίσκεψη προέδρου Ελληνικής Δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλου.*
- *Επίσκεψη Αρχιεπισκόπου Αθηνών Χριστόδουλου (1999).*

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
													1
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31												

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Νοέμβριος

2000

Η Δημητσάνα των ενεργετών

Η Δημητσάνα έχει το μύθο της, έχει την ιστορία της, έχει τις παραδόσεις της - θα ήταν όμως δύσκολο να φανταστούμε πως θα ήταν χωρίς τη βοήθεια, χωρίς τη συμβολή των ξενητεμένων κυρίως, γιόνων της. Ήρουν, των ενεργετών και δωρητών, οι οποίοι όχι μόνο συνέβαλαν στον πλουτισμό, στη διάσωση και τον καλλωπισμό της, αλλά στάθηκαν παράδειγμα προς μίμηση και στους κατοπινούς πατριώτες - Δημητσανίτες, ως τις μέρες μας. "Παλαιός εμπορευόμενος Δημητσανίτης ο Οθων Στασινόπουλος, ο χειρούργος ιατρός των Πατρών Χαρίλαος Πουρναράς, ο εμπορευόμενος στη Ρωσία Νικόλαος Μακρής, ο ανώτερος διοικητικός υπάλληλος Γεώργιος Παπούλιας αποτελούν την τετράδα των μεγάλων ενεργετών της Δημητσάνας", γράφει η Ιωάννα Κ.Γιαναροπούλου στη "Συνοπτική Ιστορία της Δημητσάνας". Μολονότι κληροδοτήματα, όπως αυτό του Νικολάου Μακρή, μετράνε από τα μέσα του περασμένου αιώνα, εξακολουθούν, με τις επιτροπές που τα διαχειρίζονται, να ενισχύουν διάφορους σκοπούς ως τις ημέρες μας.

Η διάσωση και συντήρηση μνημείων, όπως η Μονή Φιλοσόφου, η ανέγερση κτιρίων, όπως η Βιβλιοθήκη και το Μουσείο, το Δημοτικό Σχολείο και το Γυμνάσιο (πιο πριν η Σχολή Δημητσάνης), ναοί, το ωρολογοστάσιο, το κτίριο του Ταχυδρομείου, η τσιμεντένια πλατεία, έργα που σώζονται ως τις ημέρες μας, και άλλα που δεν υπάρχουν πια, έγιναν με τα κληροδοτήματα των ίδιων αυτών Δημητσανιτών-οι οποίοι ενδεικτικά αναφέρονται σ' αυτό το σημείωμα.

Γιατί είναι και οι άλλοι, οι περισσότεροι, οι οποίοι συμβάλλουν περιστασιακά μεν, αλλά αποφασιστικά με τον οβολό τους σε έργα κοινωφελή, φιλανθρωπικά, πολιτιστικά, εκπαιδευτικά - ακόμα και βοήθειας και συμπαράστασης σε συντοπίτες που άφησαν τη γενέτειρά μας σε αναζήτηση καλύτερης τύχης (κι εδώ ας αναφέρουμε ενδεικτικά την περίπτωση του Ιωάννη Τσούρνου, που έχει φύγει απ' τη ζωή).

Η αναφορά στα ονόματα και στα έργα τους είναι αδύνατη εδώ, όχι μόνο για λόγους πρακτικούς (ο κατάλογος έτσι κι αλλιώς είναι μακρύς), αλλά και επειδή υπάρχει ένας μεγάλος συνεχιζόμενος αριθμός, επώνυμων και ανώνυμων δωρητών, ενώ δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει και η όποια ηθική προσφορά και συμπαράσταση για το καλό του τόπου μας.

Είναι βέβαιο, ότι, συν τω χρόνω, οι προσφορές αυτές θα ανέβανουν- καθώς άλλωστε, στους καιρούς μας γίνεται όλο και περισσότερο έντονη η επιστροφή στις ρίζες μας - εκεί που είδαμε πρώτα το φως, εκεί που μας συνδέουν οι πιο γνήσιες και ακατάλυτες μνήμες.

Δημήτρης Γκιώνης

Δημοσιογράφος

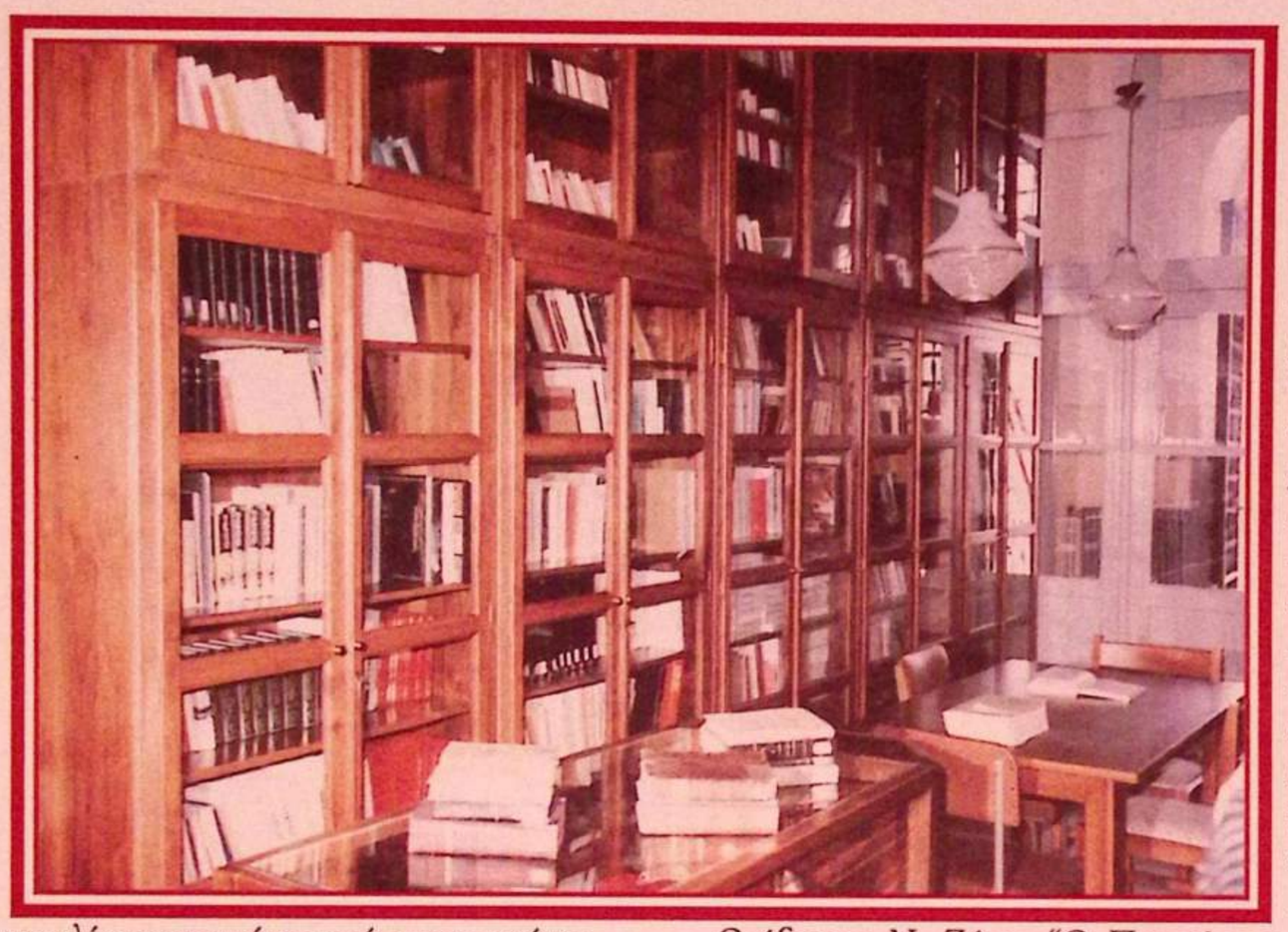
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30										

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε'»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403

Δεκέμβριος

2000

Γραφές για τη Δημητσάνα

Πλήθος είναι τα βιβλία και τα δημοσιεύματα σε διάφορα έντυπα για τη Δημητσάνα. Τόσα που είναι αδύνατο να περιληφθούν στα περιορισμένα όρια ενός ημερολογίου. Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικά από τα βιβλία που εκδόθηκαν λίγο πριν από τον αιώνα που φεύγει:

- Ευθ. Καστόρχη: "Περί της εν Δημητσάνη Ελληνικής Σχολής και περί των καθιδρυτών και πρώτων αυτής διδασκάλων", εν Αθήναις 1847.

- Τάκη Χ. Κανδηλώρου: "Η Δημητσάνα - ιστορική μονογραφία μετά βιογραφιών του Πατριάρχου και του Γερμανού", Αθήναι 1897. "Ιστορία του εθνομάρτυρος Γρηγορίου "Ε΄", Αθήναι 1909.

- Δημ. Γρ. Καμπούρογλου: "Μελέτη περί του βίου και δράσεως του Παλ. Πατρών Γερμανού", εν Αθήναις 1916.

- Σπύρου Μελά: "Ματωμένα Ράσα" (Παπαφλέσσας, Γρηγόριος Ε΄, Παλ. Πατρών Γερμανός", εν Αθήναις 1935 και 1955.

-Τάσου Αθ. Γριτσόπουλου: "Σχολή Δημητσάνης", Αθήναι 1962, "Ιερά Μονή Παναγίας της Αιμυαλούς", εν Αθήναις 1947, "οι Ναοί της Δημητσάνης" 1964, "Μονή Φιλοσόφου", εν Αθήναις 1960.

- Δ.Β. Παναγοπούλου: "Ιερά Μονή Αιμυαλών" εν Αθήναις 1967.

- Γεωργίου Ι. Καρβελά: "Η Δημητσάνα και τα τέκνα αυτής" (τόμοι 2), Αθήναι 1972 και 1978 (με προσθήκες Ιω. Αθ. Κουτσούκου).

-Μητροπολίτου Παλ.. Πατρών Γερμανού: "Απομνημονεύματα (επιμέλεια - εισαγωγή-ευρετήριον Ιωάννας Κ.Γιανναροπούλου - Τάσου Γριτσόπουλου), Αθήνα 1975.

- Χαρ. Παρασκευόπουλου: "Γρηγόριος Ε΄, το έργο του υπέρ της παιδείας και η αγχόνη", εν Αθήναις 1982.

- Θεόδωρου Ν. Ζήση: "Ο Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄ στη συνείδηση του Γένους", Θεσσαλονίκη 1986.

- Ασ. Αν. Καρδάση: "Δημητσάνα, μια δοξασμένη πόλη..." Αθήναι 1988.

- Γιάννη Μπιτούνη: "Η μπαρούτη της Δημητσάνας", Αθήνα 1989.

- Ιωάννας Κ. Γιανναροπούλου: "Συνοπτική Ιστορία της Δημητσάνας", Αθήναι 1999.

- Μαρίας Ζαγορησίου: "Παραδοσιακή αρχιτεκτονική της Δημητσάνας", Αθήνα 1997. Έκδοση του Μουσείου Μπενάκη.

- Βασίλη Χαραλαμπόπουλου: "Μονή Προδρόμου Γορτυνίας", Αθήνα 1972, 1988, "Τα επαγγέλματα των Δημητσανιτών στον 18ο, 19ο και κυρίως στον 20ο αιώνα", 1995.

- Ασήμως Κουστένη: "Λαογραφικά Δημητσάνας", Κόρινθος 1984.

- Χαρίλαου Μπαλάνου: "Παλιές ιστορίες δημητσανίτικες", Αθήνα 1951.

Βασίλης Χαραλαμπόπουλος
τ. Λυκειάρχης

Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
											1	2	3
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε »
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403